

USTAWA

z dnia 18 marca 2008 r.

o zmianie ustawy o rachunkowości¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady rachunkowości, tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.”;

2) w art. 2 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) osób zagranicznych, oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,”;

3) w art. 3:

a) w ust. 1:

— po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) członku organu jednostki — rozumie się przez to osobę fizyczną, pełniącą

¹⁾ Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych, 86/635/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. UE L 224 z 16.08.2006, str. 1—7).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540.

funkcję członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego, jak również innego organu administrującego jednostki, powołaną do pełnienia tej funkcji zgodnie z postanowieniami umowy spółki, statutu lub innymi obowiązującymi jednostkę przepisami prawa,”

— pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) kierownikowi jednostki — rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy — członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się — wspólników prowadzących sprawę spółki, w przypadku spółki partnerskiej — wspólników prowadzących sprawę spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej — komplementariuszy prowadzących sprawę spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; przepis ten stosuje się odpowiednio do osób wykonujących wolne zawody. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu upadłościowym,”

— pkt 14 i 15 otrzymują brzmienie:

„14) wartościach niematerialnych i prawnych — rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych,

15) środkach trwałych — rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

- a) nieruchomości — w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- c) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- d) inwentarz żywy.

Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4,”

— pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) inwestycjach — rozumie się przez to aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia tych korzyści. W przypadku zakładów ubezpieczeń przez inwestycje rozumie się lokaty,”

— w pkt 23 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) aktywów i zobowiązań z tytułu programów, z których wynikają udziały pracowników oraz innych osób związanych z jednostką w jej kapitałach lub w kapitałach innej jednostki z grupy kapitałowej, do której należy jednostka,”

— pkt 32 otrzymuje brzmienie:

„32) pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych — rozumie się przez to koszty i przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności koszty i przychody związane:

- a) z działalnością socjalną,
- b) ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, a także

nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji,

- c) z utrzymywaniem nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, w tym także z aktualizacją wartości tych inwestycji, jak również z ich przekwalifikowaniem odpowiednio do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do wyceny inwestycji przyjęto cenę rynkową bądź inaczej określoną wartość godziwą,
- d) z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów,
- e) z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,
- f) z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty finansowe,
- g) z odszkodowaniami i karami,
- h) z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż dopłaty do cen sprzedaży, nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych,”

— pkt 35—37 otrzymują brzmienie:

„35) sprawowaniu spółkontroli nad inną jednostką — rozumie się przez to zdolność współnika jednostki współzależnej na równi z innymi współnikami, na zasadach określonych w zawartej pomiędzy nimi umowie, umowie spółki lub statucie do kierowania polityką finansową i operacyjną tej jednostki, w celu osiągnięcia wspólnie korzyści ekonomicznych z jej działalności,

36) znaczącym wpływem na inną jednostkę — rozumie się przez to niemającą znamion sprawowania kontroli lub spółkontroli zdolność jednostki do wpływania na politykę finansową i operacyjną innej jednostki, w szczególności przez:

- a) udział w podejmowaniu decyzji w sprawie podziału zysku lub pokrycia straty,
- b) zasiadanie w organie zarządzającym, nadzorującym lub administrującym,
- c) przeprowadzanie istotnych transakcji z tą jednostką,

d) udostępnianie tej jednostce informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu dla jej działalności,

e) możliwość wymiany członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących,

37) jednostce dominującej — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, sprawującą kontrolę nad inną jednostką, a w szczególności:

a) posiadającą bezpośrednio lub pośrednio przez udziały większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym innej jednostki (zależnej), także na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, wykonującymi swe prawa głosu zgodnie z wolą jednostki dominującej, lub

b) uprawnioną do kierowania polityką finansową i operacyjną innej jednostki (zależnej) w sposób samodzielny lub przez wyznaczone przez siebie osoby lub jednostki na podstawie umowy zawartej z innymi uprawnionymi do głosu, posiadającymi, na podstawie statutu lub umowy spółki, łącznie z jednostką dominującą, większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym, lub

c) uprawnioną do powoływania i odwoływania większości członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących innej jednostki (zależnej), lub

d) będącą udziałowcem jednostki, której członkowie zarządu w poprzednim roku obrotowym, w ciągu bieżącego roku obrotowego i do czasu sporządzenia sprawozdania finansowego za bieżący rok obrotowy, stanowią jednocześnie więcej niż połowę składu zarządu tej jednostki (zależnej) lub osoby, które zostały powołane do pełnienia tych funkcji w rezultacie wykonywania przez jednostkę dominującą prawa głosu w organach tej jednostki (zależnej),”

— po pkt 37 dodaje się pkt 37a—37c w brzmieniu:

„37a) jednostce dominującej niższego szczebla — rozumie się przez to spółkę handlową, która jest jednocześnie jednostką zależną od innej spółki handlowej lub przedsiębiorstwa państwowego i jednostką dominującą w stosunku do co najmniej jednej spółki handlowej,

37b) jednostce dominującej wyższego szczebla — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub

przedsiębiorstwem państwowym, która jest jednostką dominującą w stosunku do jednostki dominującej niższego szczebla,

37c) wspólniku jednostki współzależnej — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, sprawującą wraz z innymi udziałowcami współkontrolę nad jednostką współzależną,”

— pkt 38—47 otrzymują brzmienie:

„38) znaczącym inwestorze — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, posiadającą w innej jednostce — niebędącej jednostką zależną lub współzależną — nie mniej niż 20 % głosów w organie stanowiącym tej jednostki i wywierającą znaczący wpływ wobec tej jednostki, przy czym liczbę głosów ustala się z zachowaniem zasady określonej w pkt 37 lit. a. Udział w ogólnej liczbie głosów może być mniejszy niż 20 %, jeżeli inne okoliczności, wymienione w pkt 36 wskazują na wywieranie znaczącego wpływu,

39) jednostce zależnej — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, kontrolowaną przez jednostkę dominującą,

40) jednostce współzależnej — rozumie się przez to jednostkę, która jest współkontrolowana przez wspólników na podstawie zawartej pomiędzy nimi umowy, umowy spółki lub statutu,

41) jednostce stowarzyszonej — rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, na którą znaczący inwestor wywiera znaczący wpływ,

42) jednostkach podporządkowanych — rozumie się przez to jednostki zależne, współzależne oraz stowarzyszone,

43) jednostkach powiązanych z jednostką — rozumie się przez to jej jednostkę dominującą, znaczącego inwestora, jej jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone oraz jednostki znajdujące się wraz z jednostką pod wspólną kontrolą, a także wspólnika jednostki współzależnej,

44) grupie kapitałowej — rozumie się przez to jednostkę dominującą wraz z jednostkami zależnymi,

45) konsolidacji — rozumie się przez to łączenie sprawozdań finansowych jednostek

tworzących grupę kapitałową przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych jednostki dominującej i jednostek zależnych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt,

46) kapitałach mniejszości — rozumie się przez to część aktywów netto jednostki zależnej, objętej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, która należy do udziałowców innych niż jednostki grupy kapitałowej,

47) metodzie praw własności — rozumie się przez to przyjętą przez jednostkę dominującą, wspólnika jednostki współzależnej lub znaczącego inwestora metodę wyceny udziałów w aktywach netto jednostki podporządkowanej, z uwzględnieniem wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, ustalonych na dzień objęcia kontroli, współkontroli lub wywierania znaczącego wpływu. Wartość początkową udziału aktualizuje się na dzień bilansowy, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, o zmiany wartości aktywów netto jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, wynikające zarówno z osiągniętego wyniku finansowego, skorygowanego o odpis raty wartości firmy lub ujemnej wartości firmy przypadający na dany okres sprawozdawczy, jak i o wszelkie inne zmiany, w tym wynikające z rozliczeń z jednostką dominującą, wspólnikiem jednostki współzależnej lub znaczącym inwestorem.”

b) ust. 2—3 otrzymują brzmienie:

„2. Wyrażone w euro wielkości przelicza się na walutę polską po średnim kursie, ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski, na dzień bilansowy, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, przelicza się na walutę polską po średnim kursie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski, na dzień 30 września roku poprzedzającego rok obrotowy.”

c) w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) suma opłat, pomniejszonych o dyskonto, ustalona w dniu zawarcia umowy i przypadająca do zapłaty w okresie jej obowiązywania, przekracza 90 % wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień. W sumie opłat uwzględnia się wartość końcową przedmiotu umowy, którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności tego przedmiotu. Do sumy opłat nie zalicza się płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie,”

- d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przypadku spełnienia co najmniej jednego z warunków określonych w ust. 4, oddane do użytkowania korzystającemu środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne zalicza się u finansującego do aktywów finansowych odpowiednio jako inne długoterminowe bądź krótkoterminowe aktywa.”;
- 4) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:
- „Art. 4a. 1. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w niniejszej ustawie.
2. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem stanowiącym naruszenie obowiązku wynikającego z ust. 1.”;
- 5) w art. 8 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. W przypadku zmian zasad (polityki) rachunkowości, spowodowanych zaprzestaniem stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych przez jednostki, o których mowa w art. 45 ust. 1a i 1b, skutki finansowe przejścia na zasady (politykę) rachunkowości określone w ustawie odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako zysk (strata) z lat ubiegłych, a jeżeli skutki przeszacowania aktywów dokonanego zgodnie z MSR rozliczono z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny — jako zmianę stanu tego kapitału (funduszu). Do zmian zasad (polityki) rachunkowości polegających na zaprzestaniu stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2.”;
- 6) art. 11 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 11. 1. Księgi rachunkowe prowadzi się w siedzibie jednostki.
2. Jednostki posiadające oddziały (zakłady) mogą prowadzić księgi rachunkowe w siedzibie jednostki albo oddziałów (zakładów).
3. Księgi rachunkowe mogą być prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza siedzibą jednostki albo oddziału (zakładu), w przypadku określonym w art. 13 ust. 2 i 3 oraz w razie powierzenia ich prowadzenia podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
4. W przypadku nieprowadzenia ksiąg rachunkowych w siedzibie jednostki albo oddziału (zakładu) kierownik jednostki obowiązany jest:
- 1) powiadomić właściwy urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg w terminie 15 dni od dnia wydania ksiąg poza siedzibę jednostki albo oddziału (zakładu),
  - 2) zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych do badania przez upoważnione organy kontroli zewnętrznej w siedzibie jednostki albo oddziału (zakładu).”;
- 7) w art. 12:
- a) ust. 1—3 otrzymują brzmienie:
- „1. Księgi rachunkowe otwiera się, z zastrzeżeniem ust. 3:
- 1) na dzień rozpoczęcia działalności, którym jest dzień pierwszego zdarzenia wywołującego skutki o charakterze majątkowym lub finansowym,
  - 2) na początek każdego następnego roku obrotowego,
  - 3) na dzień zmiany formy prawnej,
  - 4) na dzień wpisu do rejestru połączenia jednostek lub podziału jednostki, powodujących powstanie nowej jednostki (jednostek),
  - 5) na dzień rozpoczęcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości
— w ciągu 15 dni od dnia zaistnienia tych zdarzeń.
2. Księgi rachunkowe zamyka się, z zastrzeżeniem ust. 3 i 3a:
- 1) na dzień kończący rok obrotowy,
  - 2) na dzień zakończenia działalności jednostki, w tym również jej sprzedaży, zakończenia likwidacji lub postępowania upadłościowego, o ile nie nastąpiło jego umorzenie,
  - 3) na dzień poprzedzający zmianę formy prawnej,
  - 4) w jednostce przejmowanej na dzień połączenia związanego z przejęciem jednostki przez inną jednostkę, to jest na dzień wpisu do rejestru tego połączenia,
  - 5) na dzień poprzedzający dzień podziału lub połączenia jednostek, jeżeli w wyniku podziału lub połączenia powstaje nowa jednostka, to jest na dzień poprzedzający dzień wpisu do rejestru połączenia lub podziału,
  - 6) na dzień poprzedzający dzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości,
  - 7) na inny dzień bilansowy określony odrębnymi przepisami
— nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

3. Można nie zamykać i nie otwierać ksiąg rachunkowych w przypadku:
  - 1) przekształcenia spółki osobowej oraz spółki cywilnej w inną spółkę osobową, a także spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową,
  - 2) połączenia jednostek, gdy w myśl ustawy rozliczenie połączenia następuje metodą łączenia udziałów i nie powoduje powstania nowej jednostki,
  - 3) ogłoszenia upadłości jednostki z możliwością zawarcia układu.”,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych, jeżeli podział jednostki następuje przez wydzielenie.”;
- 8) w art. 26:
  - a) w ust. 1 pkt 1—3 otrzymują brzmienie:
    - „1) aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych w postaci materialnej, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie — drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,
    - 2) aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów — drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,
    - 3) środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publiczno-prawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe — drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.”,
  - b) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie — przeprowadzono raz w ciągu 4 lat,”
  - c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Inwentaryzację, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się również na dzień zakończenia działalności przez jednostkę oraz na dzień poprzedzający postawienie jej w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości.”,
  - d) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Można odstąpić od przeprowadzenia inwentaryzacji:
    - 1) w przypadku ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, jeżeli zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 3 jednostka nie zamyka ksiąg rachunkowych,
    - 2) w przypadku połączenia lub podziału jednostek, z wyjątkiem spółek kapitałowych, jeżeli strony w drodze umowy pisemnej odstąpią od przeprowadzenia inwentaryzacji.”;
- 9) w art. 28:
  - a) w ust. 1:

— pkt 3—5 otrzymują brzmienie:
    - „3) udziały w innych jednostkach oraz inne niż wymienione w pkt 1a inwestycje zaliczone do aktywów trwałych — według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia — jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej, a różnicę z przeszacowania rozliczyć zgodnie z art. 35 ust. 4,
    - 4) udziały w jednostkach podporządkowanych zaliczone do aktywów trwałych — według zasad określonych w pkt 3 lub metodą praw własności, pod warunkiem, że będzie ona stosowana jednolicie wobec wszystkich jednostek podporządkowanych,
    - 5) inwestycje krótkoterminowe — według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa albo według skorygowanej ceny nabycia — jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek, w inny sposób określonej wartości godziwej,”

— pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) należności i udzielone pożyczki — w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, z zastrzeżeniem pkt 7a,”

— po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) należności i udzielone pożyczki zaliczone do aktywów finansowych, mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczey określonej wartości godziwej,”

— pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) zobowiązania — w kwocie wymagającej zapłaty, z zastrzeżeniem pkt 8a,”

— po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) zobowiązania finansowe mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczey określonej wartości godziwej,”

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku gdy roczne sprawozdanie finansowe jednostki nie podlega obowiązkowi badania i ogłoszenia w myśl art. 64 ust. 1 to obliczając koszt wytworzenia produktu zgodnie z ust. 3, jednostka może do kosztów bezpośrednich doliczyć koszty pośrednie związane z wytworzeniem tego produktu, niezależnie od poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych. Ustalony w ten sposób koszt wytworzenia nie może być wyższy od ceny sprzedaży netto.”

c) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Skorygowana cena nabycia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych to cena nabycia (wartość), w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych, pomniejszona o spłaty wartości nominalnej, odpowiednio skorygowana o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszona o odpisy aktualizujące wartość.”

10) w art. 29:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wycena po cenach sprzedaży netto i utworzenie rezerwy następują w szczególności w przeddzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości, na koniec roku obrotowego, jeżeli na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy jednostka nie będzie kontynuowała działalności, na koniec roku obrotowego przypadającego w czasie trwania postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego, a także w przeddzień przekazania, podziału lub sprzedaży jednostki, je-

żeli odpowiednia umowa nie przewiduje przyjęcia za podstawę rozliczeń wartości majątku ustalonej przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie przez jednostkę kontynuowana.”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wszczęcie postępowania naprawczego albo upadłościowego z możliwością zawarcia układu lub zmiana formy prawnej jednostki nie stanowią przeszkody do uznania, że działalność będzie kontynuowana.”

11) w art. 30 ust. 1—3 otrzymują brzmienie:

„1. Nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych:

1) składniki aktywów (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) i pasywów — po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, z zastrzeżeniem pkt 2,

2) gotówkę znajdującą się w jednostkach prowadzących kupno i sprzedaż walut obcych — po kursie, po którym nastąpił jej zakup, jednak w wysokości nie wyższej od średniego kursu ogłoszonego na dzień wyceny dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

2. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmują się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia — o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczey — odpowiednio po kursie:

1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji — w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,

2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień — w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji.

3. Jeżeli aktywa i pasywa są wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ogłasza kursu, to kurs tych walut określa się w relacji do wskazanej przez jednostkę waluty odniesienia, której kurs jest ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.”

12) w art. 34 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych dokonane w związku z utratą ich wartości oraz wynikają-

ce z wyceny według cen sprzedaży netto zamiast według cen nabycia, albo zakupu, albo kosztów wytworzenia — zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.”;

13) w art. 35 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Skutki przeszacowania inwestycji zaliczonych do aktywów trwałych innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, powodujące wzrost ich wartości do poziomu cen rynkowych, zwiększają kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny. Obniżenie wartości inwestycji uprzednio przeszacowanej do wysokości kwoty, o którą podwyższono z tego tytułu kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, jeżeli kwota różnicy z przeszacowania nie była do dnia wyceny rozliczona, zmniejsza ten kapitał (fundusz). W pozostałych przypadkach skutki obniżenia wartości inwestycji zalicza się do kosztów finansowych. Wzrost wartości danej inwestycji bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do kosztów finansowych, ujmuje się do wysokości tych kosztów jako przychody finansowe.”;

14) w art. 39:

a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, a także przyszłych świadczeń wobec nieznanymi osobami, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zobowiązania, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wykazuje się w bilansie jako rezerwy na zobowiązania.”;

15) w art. 42 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wynik operacji finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi, w szczególności z tytułu dywidend (udziałów w zyskach), odsetek, zysków ze zbycia oraz aktualizacji wartości inwestycji innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, a kosztami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia oraz aktualizacji wartości inwestycji innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2.”;

16) art. 44a otrzymuje brzmienie:

„Art. 44a. 1. Łączenie się spółek handlowych, zwanych dalej „spółkami”, rozlicza się i ujmuje na dzień połączenia w księgach rachunkowych spółki, na którą

przechodzi majątek łączących się spółek (spółki przejmującej) albo nowej spółki powstałej w wyniku połączenia (spółki nowo zawiązanej) — metodą nabycia, o której mowa w art. 44b, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W razie łączenia się spółek, na skutek którego nie następuje utrata kontroli nad nimi przez ich dotychczasowych udziałowców, można zastosować metodę łączenia udziałów, o której mowa w art. 44c; w szczególności dotyczy to łączenia się spółek zależnych w sposób bezpośredni lub pośredni od tej samej jednostki dominującej, jak również w razie połączenia jednostki dominującej niższego szczebla z jej jednostką zależną.

3. Za dzień połączenia spółek przyjmuje się dzień wpisania połączenia do rejestru właściwego dla siedziby odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.”;

17) art. 44c otrzymuje brzmienie:

„Art. 44c. 1. Łączenie metodą łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, według stanu na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu wyłączeń, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów.

3. Wyłączeniu podlegają również:

1) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze łączących się spółek,

2) przychody i koszty operacji gospodarczych dokonywanych w danym roku obrotowym przed połączeniem między łączącymi się spółkami,

3) zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się spółkami, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

4. Można nie dokonywać wyłączeń, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, jeżeli nie wpłynęło to na rzetelność i jasność sprawozdania finansowego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki.
5. Koszty poniesione w związku z połączeniem, w tym również koszty organizacji poniesione przy założeniu nowej spółki lub koszty podwyższenia kapitału spółki, na którą przechodzi majątek łączących się spółek, zalicza się do kosztów finansowych.
6. Sprawozdanie finansowe spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki, sporządzone na koniec okresu sprawozdawczego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, zawiera dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy, określone w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego roku obrotowego, z tym że poszczególne składniki kapitałów własnych na koniec poprzedniego roku powinny zostać wykazane jako suma poszczególnych składników kapitałów własnych.”;

18) w art. 45:

a) po ust. 1c dodaje się ust. 1d i 1e w brzmieniu:

„1d. Organ zatwierdzający może podjąć decyzję w sprawie zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych przez jednostki w przypadku ustania okoliczności, o których mowa w ust. 1a i 1b.

1e. Sprawozdania finansowe oddziałów przedsiębiorcy zagranicznego mogą być sporządzane zgodnie z MSR, jeżeli przedsiębiorca ten sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR.”,

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Sprawozdanie finansowe funduszu inwestycyjnego otwartego oraz sprawozdanie finansowe specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego nie obejmuje rachunku przepływów pieniężnych.”;

19) w art. 49 w ust. 2 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w przypadku jednostek, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego.”;

20) w art. 51 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do sprawozdania finansowego jednostki, w której skład wchodzi oddziały (zakłady) znajdujące

się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i tam sporządzające sprawozdania finansowe, włącza się odpowiednie dane wynikające z bilansów tych oddziałów (zakładów), wyrażone w walutach obcych, przeliczone na walutę polską po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, natomiast z rachunku zysków i strat — po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego, a w uzasadnionych przypadkach — po kursie będącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący poprzedni rok obrotowy i dzień kończący bieżący rok obrotowy, ogłoszonych dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe na skutek tych przeliczeń różnice wykazuje się w łącznym sprawozdaniu finansowym jednostki, w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia”, jako składnik kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.”;

21) w art. 53:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Roczne sprawozdanie finansowe jednostki, z zastrzeżeniem ust. 2b, podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego. Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe jednostek, o których mowa w art. 64, podlega badaniu zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 7.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Roczne sprawozdanie finansowe oddziału przedsiębiorcy zagranicznego uważa się za zatwierdzone, jeżeli zostało zatwierdzone sprawozdanie finansowe przedsiębiorcy zagranicznego, obejmujące dane sprawozdania finansowego tego oddziału.”,

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, w tym także wpłaty z zysku, dokonywane na podstawie odrębnych przepisów uznaje się za podział wyniku finansowego netto jednostek w ciągu roku obrotowego.”;

22) w art. 54 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli w danym roku obrotowym lub przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za ten rok obrotowy jednostka stwierdziła popełnienie w poprzednich latach obrotowych błędu, w następstwie którego nie można uznać sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzednie za spełniające wymagania określone w art. 4 ust. 1, to kwotę korekty spowodowanej usunięciem tego błędu odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako „zysk (strata) z lat ubiegłych.”;

23) tytuł rozdziału 6 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 6
Skonsolidowane sprawozdania finansowe
grupy kapitałowej”;

24) art. 55 otrzymuje brzmienie:

„Art. 55. 1. Jednostka dominująca, mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sporządza roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, obejmujące dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych wszystkich szczebli, bez względu na ich siedzibę, zestawione w taki sposób, jakby grupa kapitałowa stanowiła jedną jednostkę; sprawozdaniem tym obejmuje się również dane pozostałych jednostek podporządkowanych, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozdziale.

2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe składa się z:

- 1) skonsolidowanego bilansu,
- 2) skonsolidowanego rachunku zysków i strat,
- 3) skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych,
- 4) zestawienia zmian w skonsolidowanym kapitale własnym,
- 5) informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według warunków, o których mowa w art. 49 ust. 2 i 3, z tym że w zakresie informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5 należy podać informacje o udziałach (akcjach) własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się również na inny dzień bilansowy, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.

4. Jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, to do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 4, 4a i 5.

5. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11.09.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609), oraz banków sporządza się zgodnie z MSR.

6. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

7. Skonsolidowane sprawozdania finansowe jednostek dominujących niższego szczebla, wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

8. Decyzję w sprawie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, przez jednostki, o których mowa w ust. 6 i 7, podejmuje organ zatwierdzający jednostki dominujące.

9. Organ zatwierdzający jednostki dominujące może podjąć decyzję w sprawie zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez jednostki w przypadku ustania okoliczności, o których mowa w ust. 6 i 7.

10. Przepisy ust. 9 stosuje się odpowiednio do jednostek niebędących bankami, o których mowa w ust. 5.”;

25) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jednostka dominująca może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli na dzień bilansowy roku obrotowego oraz na dzień bilansowy roku poprzedzającego rok obrotowy łączne dane jednostki dominującej oraz wszystkich jednostek zależnych każdego szczebla, bez dokonywania wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, spełniają co najmniej dwa z następujących warunków:

- 1) łączne średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło nie więcej niż 250 osób,

- 2) łączna suma bilansowa w walucie polskiej nie przekroczyła równowartości 7 500 000 euro,
- 3) łączne przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów oraz operacji finansowych w walucie polskiej nie przekroczyły równowartości 15 000 000 euro.”;

26) art. 57—59 otrzymują brzmienie:

„Art. 57. Konsolidacją nie obejmuje się jednostki zależnej, jeżeli:

- 1) udziały tej jednostki zostały nabyte, zakupione lub pozyskane w innej formie, z wyłączeniem ich przeznaczeniem do późniejszej odprzedaży, w terminie jednego roku od dnia ich nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie,
- 2) występują ograniczenia w sprawowaniu kontroli nad jednostką, które wyłączają swobodne dysponowanie jej aktywami netto, w tym wypracowanym przez tę jednostkę zyskiem netto, lub które wyłączają sprawowanie kontroli nad organami kierującymi tą jednostką.

Art. 58. 1. Konsolidacją można nie obejmować jednostki zależnej, jeżeli dane finansowe tej jednostki są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

2. Jeżeli dwie lub więcej jednostek zależnych spełnia kryterium, o którym mowa w ust. 1, ale ich łączne dane są istotne z punktu widzenia realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1, to jednostki te należy objąć konsolidacją.

Art. 59. 1. Dane jednostki zależnej konsoliduje się metodą konsolidacji pełnej, o której mowa w art. 60.

2. Dane jednostek współzależnych wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przy zastosowaniu metody proporcjonalnej, o której mowa w art. 61, lub metody praw własności, o której mowa w art. 63.
3. Udziały w jednostce stowarzyszonej wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.
4. Jeżeli jednostki grupy kapitałowej, objęte konsolidacją, posiadają udziały w jednostkach współzależnych, to dane tych jednostek obejmuje się skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przy zastosowaniu metody proporcjonalnej lub metody praw własności.
5. Jeżeli jednostki grupy kapitałowej, objęte konsolidacją, posiadają udziały w jednostkach stowarzyszonych, to dane tych jednostek wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

6. Jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 57 pkt 2, a jednostka zależna była wcześniej objęta konsolidacją lub jednostka dominująca wstąpiła w prawa znaczącego inwestora lub wspólnika jednostki współzależnej, to dane tych jednostek wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednio metodą proporcjonalną lub metodą praw własności.”;

27) w art. 60 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Jeżeli sprawowanie kontroli nad jednostką zależną powstaje lub zostaje wzmocnione w wyniku kilku znaczących transakcji lub transakcje te następują w znacznych odstępach czasu, to różnice, o których mowa w ust. 2, ustala się na każdy dzień nabycia poszczególnych części udziałów, przy czym po raz pierwszy ustala się je nie później niż na dzień powstania stosunku podporządkowania jednostki.”;

28) w art. 61:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Zastosowanie metody proporcjonalnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym polega na sumowaniu poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych wspólnika jednostki współzależnej, w pełnej wartości, z częścią wartości poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek współzależnych, proporcjonalną do posiadanych przez jednostki grupy kapitałowej objęte konsolidacją udziałów, dokonaniu wyłączeń, o których mowa w ust. 2 i 6 oraz innych korekt, o których mowa w ust. 8.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

- „6. Wyłączeniu podlegają również odpowiednio w pełnych kwotach lub proporcjonalnie do posiadanych przez wspólnika jednostki współzależnej udziałów:
  - 1) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym,
  - 2) przychody i koszty operacji gospodarczych dokonanych między jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym,
  - 3) zyski lub straty powstałe w wyniku operacji dokonanych między jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, zawarte w wartości aktywów podlegających konsolidacji,
  - 4) dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki współzależne ich wspólnikom i innym jednostkom objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.”,

c) ust. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. Jeżeli w ciągu roku obrotowego zbyto udziały w jednostce współzależnej, to w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wykazuje się:

1) wynik działalności osiągnięty przez tę jednostkę współzależną do dnia zbycia udziałów przez wspólnika jednostki współzależnej lub inną jednostkę objętą skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, proporcjonalnie do zbytych udziałów,

2) wynik ze zbycia udziałów jednostki współzależnej, ustalony jako różnica między przychodem ze zbycia udziałów a odpowiadającą im częścią aktywów netto jednostki współzależnej, skorygowana o nieodpisaną część wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, dotyczącą zbytych udziałów.

9. Nie wykazuje się udziałów w kapitale własnym jednostek współzależnych, w tym zysków (strat) netto, należących do osób lub jednostek innych niż wspólnik jednostki współzależnej i jednostek jego grupy kapitałowej.”;

29) uchyla się art. 62;

30) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. 1. Metoda praw własności polega na wykazaniu w aktywach trwałych bilansu pozycji „Udziały w jednostkach podporządkowanych wyceniane metodą praw własności”, w cenie ich nabycia powiększonej lub pomniejszonej o, przypadające na rzecz jednostki dominującej, wspólnika jednostki współzależnej lub znaczącego inwestora zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły od dnia objęcia kontroli, uzyskania współkontroli lub znaczącego wpływu do dnia bilansowego, w tym zmniejszenia z tytułu rozliczeń z właścicielami, z tym, że udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej koryguje się o odpis wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 44b ust. 10, 11 i 12, oraz odpis różnicy w wycenie aktywów netto według ich wartości godziwych i wartości księgowych, przypadających na dany okres sprawozdawczy.

2. Przy stosowaniu metody praw własności w rachunku zysków i strat wykazuje się, w oddzielnej pozycji udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej. Z zysku (straty) netto jednostki podporządkowanej wyłącza się zawarte w aktywach zyski lub straty z tytułu transakcji dokonanych mię-

dzy jednostkami objętymi sprawozdaniem finansowym a daną jednostką podporządkowaną, proporcjonalnie do posiadanych udziałów.

3. Metody praw własności nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 57 oraz można nie stosować w przypadkach określonych w art. 58.”;

31) art. 63a otrzymuje brzmienie:

„Art. 63a. W przypadku trwałej utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych, ustalona na dzień nabycia udziałów wartość firmy lub ujemna wartość firmy podlega odpisaniu na wynik finansowy odpowiednio w kwocie równej różnicy pomiędzy dotychczasową wartością udziałów a ich wartością ustaloną po uwzględnieniu trwałej utraty wartości.”;

32) w art. 63b uchyla się ust. 3;

33) w art. 63c:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 55 ust. 1, sporządza się na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej. Jeżeli ten sam dzień bilansowy nie może być przyjęty przez poszczególne jednostki grupy kapitałowej to konsolidacją można objąć sprawozdanie finansowe sporządzone za inny okres roczny niż rok obrotowy, pod warunkiem, że dzień bilansowy tych sprawozdań finansowych przypada nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem bilansowym przyjętym dla grupy kapitałowej. Dotyczy to również sprawozdań finansowych jednostek, dla których stosuje się metodę praw własności.

2. Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego, na który jednostka dominująca sporządza roczne sprawozdanie finansowe.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający jednostki dominującej, nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego, na który należy sporządzić roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.”;

34) art. 63d otrzymuje brzmienie:

„Art. 63d. Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności grup kapitałowych, w przypadku gdy jednostkami dominującymi są emitenci papierów wartościowych dopuszczono-

nych, emitenci zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o ich dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym jednego z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, sporządza się na podstawie przepisów ustawy, z uwzględnieniem przepisów o obrocie papierami wartościowymi.”;

35) w art. 64:

a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„1. Badaniu i ogłaszaniu, z zastrzeżeniem art. 64b, podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe — kontynuujących działalność.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Badaniu podlegają sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR.”;

36) w art. 65 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Celem badania sprawozdania finansowego jest wyrażenie przez biegłego rewidenta piśmiennej opinii wraz z raportem o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodne z zastosowanymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy badanej jednostki.”;

37) w art. 66:

a) w ust. 2:

— pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce lub w jednostce z nią powiązanej, z wyłączeniem udziału w spółdzielni mieszkaniowej,

2) jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających bądź administrujących lub pracownikiem jednostki albo jednostki z nią powiązanej,”;

— pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) osiągnął chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat co najmniej 50 % przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz danej jednostki lub jednostki z nią powiązanej. Nie dotyczy to pierwszego roku działalności biegłego rewidenta,

5) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą będącą członkiem organów zarządzających, nad-

zorujących, administrujących jednostki albo zatrudnia przy prowadzeniu badania takie osoby,”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zasady bezstronności i niezależności określone w ust. 2 stosuje się odpowiednio do podmiotów, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.³⁾) oraz do członków organów zarządzających, nadzorujących i administrujących tych podmiotów lub innych osób uczestniczących w badaniu tych sprawozdań.”;

38) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, spółki akcyjne oraz spółdzielnie są obowiązane do udostępnienia wspólnikom, akcjonariuszom lub członkom rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki, a jeżeli sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowi badania — także opinii wraz z raportem biegłego rewidenta — najpóźniej na 15 dni przed zgromadzeniem wspólników, walnym zgromadzeniem akcjonariuszy lub walnym zgromadzeniem członków albo przedstawicieli członków spółdzielni. Spółka akcyjna udostępnia ponadto akcjonariuszom sprawozdanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej albo organu administrującego.”;

39) w art. 69:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Kierownik oddziału przedsiębiorcy zagranicznego składa we właściwym rejestrze sądowym roczne sprawozdanie finansowe oddziału, a w przypadku oddziału instytucji kredytowej lub finansowej składa także przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego następujące dokumenty:

1) roczne sprawozdanie finansowe instytucji kredytowej lub finansowej,

2) odpis uchwały lub postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego instytucji kredytowej lub finansowej,

3) odpis uchwały lub postanowienia organu zatwierdzającego instytucji kredytowej lub finansowej o podziale zysku lub pokryciu straty.”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 213, poz. 2155, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 85, poz. 571.

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Jeżeli sprawozdanie finansowe nie zostało zatwierdzone w terminie określonym w art. 53 ust. 1, to należy je złożyć w rejestrze sądowym w ciągu 15 dni po tym terminie, a także 15 dni po jego zatwierdzeniu wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 1.”;
- 40) w art. 70:
- a) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:
- „1d. Kierownik jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR w miejsce wprowadzenia do sprawozdania finansowego, stanowiącego część informacji dodatkowej składa do ogłoszenia informację, odpowiadającą zakresowi informacyjnemu tego wprowadzenia.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1—1d oraz art. 64 ust. 4, następuje w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski B”, a w odniesieniu do spółdzielni — w „Monitorze Spółdzielczym”.”;
- 41) w art. 73:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Dowody księgowe i dokumenty inwentaryzacyjne przechowuje się w siedzibie jednostki lub oddziałów (zakładów), z zastrzeżeniem ust. 4, w oryginalnej postaci, w ustalonym porządku dostosowanym do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w podziale na okresy sprawozdawcze, w sposób pozwalający na ich łatwe odszukanie. Roczne zbiory dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych oznacza się określeniem nazwy ich rodzaju oraz symbolem końcowych lat i końcowych numerów w zbiorze.”,
- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Zbiory, o których mowa w art. 71 ust. 1, mogą być przechowywane, w sposób określony w ust. 1—3, poza siedzibą jednostki lub oddziałów (zakładów) w przypadku, gdy zostaną przekazane do przechowania innej jednostce, świadczącej usługi w zakresie przechowywania dokumentów. Przepisy art. 11 ust. 4 stosuje się odpowiednio.”;
- 42) w art. 74 ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) dowody księgowe dotyczące środków trwałych w budowie, pożyczek, kredytów oraz umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym lub objętych postępowaniem karnym albo podatkowym — przez 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione.”;
- 43) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:
- „Rozdział 8a
Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych
- Art. 76a. 1. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych jest działalnością gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, polegającą na świadczeniu usług w zakresie czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2—6.
2. Przedsiębiorcy, wykonujący działalność, o której mowa w ust. 1, są również uprawnieni do wykonywania działalności, obejmującej:
- 1) prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie,
  - 2) sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie
- w zakresie określonym odrębnymi przepisami.
3. Działalność, o której mowa w ust. 1 i 2, mogą wykonywać:
- 1) przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi, jeżeli są uprawnieni do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych,
  - 2) pozostali przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby uprawnione do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
4. Uprawnione do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są, z zastrzeżeniem ust. 6, osoby posiadające certyfikat księgowy, osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów lub na listę doradców podatkowych.
5. Osoby, o których mowa w ust. 4, mogą przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, korzystać z pomocy osób nieuprawnionych w rozumieniu ust. 4. W takim przypadku zobowiązane są zapewnić stały i bezpośredni nadzór nad wykonywaniem tych czynności.
6. Osoby, które po otrzymaniu certyfikatu księgowego, uzyskaniu wpisu do rejestru biegłych rewidentów lub na listę

doradców podatkowych, zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwa skarbowe oraz za czyny określone w rozdziale 9 ustawy, nie są uprawnione do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Art. 76b. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wydaje certyfikat księgowy na wniosek osoby fizycznej, która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych,
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za czyn określony w rozdziale 9 ustawy,
- 3) posiada dwuletnią praktykę w księgowości,
- 4) posiada wykształcenie co najmniej średnie,
- 5) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin sprawdzający kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy, zwany dalej „egzaminem”.

2. Za praktykę w księgowości, o której mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się wykonywanie — na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 1/2 etatu, odpłatnej umowy cywilnoprawnej zawartej z przedsiębiorcą świadczącym usługi w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, umowy spółki lub w związku z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej — następujących czynności:

- 1) prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym, lub
- 2) wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego, lub
- 3) sporządzanie sprawozdań finansowych, lub
- 4) badanie sprawozdań finansowych pod nadzorem biegłego rewidenta.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wydaje certyfikat księgowy obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji

Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu — EFTA — stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których kwalifikacje do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych zostały uznane zgodnie z przepisami o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu — EFTA — stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek osoby wskazanej w wykazie, o którym mowa w art. 76g ust. 1, wydaje duplikat certyfikatu księgowego w przypadku jego utraty.

5. Za wydanie duplikatu certyfikatu księgowego pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

Art. 76c. 1. Egzamin obejmuje zagadnienia z następujących dziedzin:

- 1) rachunkowość,
- 2) materialne prawo podatkowe i postępowanie podatkowe,
- 3) ubezpieczenia społeczne,
- 4) podstawy prawa cywilnego i gospodarczego.

2. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej.

Art. 76d. 1. Osoba ubiegająca się o zakwalifikowanie do egzaminu składa do ministra właściwego do spraw finansów publicznych wnioski o zakwalifikowanie oraz uiszcza opłatę egzaminacyjną stanowiącą dochód budżetu państwa.

2. Do egzaminu może zostać zakwalifikowana osoba, która spełnia warunki, o których mowa w art. 76b ust. 1 pkt 1 i 2, a także wniosła opłatę egzaminacyjną. Dane osoby zakwalifikowanej są przekazywane Komisji Egzaminacyjnej, zwanej dalej „Komisją”.

3. W razie niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw finansów publicznych wydaje decyzję o odmowie zakwalifikowania do egzaminu oraz zwraca wniesioną opłatę egzaminacyjną.

4. Osoba zakwalifikowana do egzaminu może na 7 dni przed jego terminem zwrócić się o zwrot opłaty egzaminacyjnej.

5. W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu opłata egzaminacyjna nie podlega zwrotowi.
6. Osoba, która z ważnych, udokumentowanych przyczyn losowych nie mogła przystąpić do egzaminu w wyznaczonym dla niej terminie, może przystąpić do egzaminu w terminie późniejszym, uzgodnionym z Komisją. Opłatę wniesioną za egzamin zalicza się na poczet egzaminu przeprowadzanego w terminie późniejszym.

Art. 76e. 1. Egzamin przeprowadza Komisja.

2. Do zadań Komisji należy w szczególności:
  - 1) ustalanie i ogłaszanie terminów egzaminów,
  - 2) przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi,
  - 3) przeprowadzenie egzaminu i sprawdzanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych.
3. Komisja wydaje zaświadczenie potwierdzające zdanie egzaminu z wynikiem pozytywnym.

Art. 76f. 1. Komisja składa się z trzydziestu członków oraz pięciu sekretarzy powoływanych na trzyletnią kadencję przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych spośród wykazujących się odpowiednią wiedzą i doświadczeniem:

- 1) pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, lub
  - 2) biegłych rewidentów i doradców podatkowych, lub
  - 3) pracowników naukowych lub naukowo-dydaktycznych w dziedzinach objętych zakresem tematycznym egzaminu.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych powołuje przewodniczącego Komisji spośród jej członków.
  3. Osoby, o których mowa w ust. 1, składają oświadczenia, że nie będą wykorzystywać informacji dotyczących testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, uzyskanych w związku z powołaniem w skład Komisji, w szczególności przez prowadzenie szkoleń oraz publikację materiałów szkoleniowych, mających na celu przygotowanie do egzaminu.
  4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych odwołuje przewodniczącego Komisji, jej członka lub sekretarza Komisji:

- 1) na jego wniosek,
- 2) z urzędu, w przypadku:
  - a) prawomocnego skazania przez sąd za przestępstwo popełnione umyślnie,
  - b) poważnego naruszenia regulaminu Komisji lub regulaminu przeprowadzania egzaminu,
  - c) naruszenia któregokolwiek z zakazów, o których mowa w ust. 3,
  - d) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może w uzasadnionych przypadkach odwołać przewodniczącego, członka oraz sekretarza Komisji, w szczególności w przypadku innego, niż wymienione w ust. 4 pkt 2 lit. b, naruszenia regulaminu Komisji lub regulaminu przeprowadzania egzaminu.

6. W przypadku odwołania albo śmierci członka lub sekretarza Komisji, minister właściwy do spraw finansów publicznych powołuje w jego miejsce odpowiednio nowego członka lub sekretarza Komisji. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego albo zmarłego członka lub sekretarza kończy się wraz z upływem kadencji Komisji.

7. Egzamin przeprowadza pięciu członków Komisji i jeden sekretarz, tworzących skład egzaminacyjny.

8. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- 1) miesięczne — w wysokości nieprzekraczającej trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 2) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego — w wysokości nieprzekraczającej jednej trzeciej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

9. Członkom i sekretarzom Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- 1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego — w wysokości nieprzekraczającej jednej trzeciej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 2) za udział w egzaminie — w wysokości nieprzekraczającej jednej dru-

giej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

3) za przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi — w wysokości nieprzekraczającej jednej drugiej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

4) za sprawdzanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych — w wysokości nieprzekraczającej jednej drugiej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

10. Obsługę administracyjno-biurową Komisji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

11. Komisja składa ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych roczne sprawozdanie z działalności w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 76g. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych prowadzi wykaz osób, które uzyskały certyfikat księgowy, zawierający:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) numer certyfikatu księgowego,
- 3) numer PESEL — a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego — numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, i dokonywane w nim zmiany, jest zamieszczany w celach informacyjnych na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Osoba posiadająca certyfikat księgowy ma obowiązek zgłoszenia zmiany danych zamieszczanych w wykazie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających zgłoszenie zmiany. Do zgłoszenia należy załączyć dokumenty lub ich urzędowo poświadczoną kopię, będące podstawą do dokonania zmian danych w wykazie.

Art. 76h. 1. Przedsiębiorcy, o których mowa w art. 76a ust. 3, są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpo-

wiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, o której mowa w art. 76a ust. 1 i 2.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanych czynności oraz zakres realizowanych zadań.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do, będących przedsiębiorcami, biegłych rewidentów oraz doradców podatkowych, jeżeli ubezpieczyli się od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu tych zawodów w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 76i. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór wniosku i wykaz dokumentów składanych przez osoby ubiegające się o wydanie certyfikatu księgowego, uwzględniając możliwość składania urzędowo poświadczonych kopii dokumentów, biorąc pod uwagę konieczność udokumentowania spełnienia warunków, o których mowa w art. 76b ust. 1,

2) wzór certyfikatu księgowego oraz sposób postępowania przy wydawaniu duplikatów certyfikatów księgowych w przypadku ich utraty, w tym wzór wniosku, o którym mowa w art. 76b ust. 4, a także wysokość opłaty, uwzględniając uzasadnione koszty wydania duplikatu,

3) wykaz dokumentów składanych przez osoby ubiegające się o zakwalifikowanie do egzaminu, biorąc pod uwagę konieczność udokumentowania spełnienia warunków, o których mowa w art. 76b ust. 1 pkt 1 i 2,

4) wysokość wynagrodzeń przewodniczącego, członków i sekretarza Komisji, biorąc pod uwagę nakład ich pracy i zakres obowiązków oraz uwzględniając maksymalną jego wysokość określoną w art. 76f ust. 8 i 9,

5) wysokość i sposób wnoszenia opłaty egzaminacyjnej oraz tryb dokonywania zwrotu opłaty, biorąc pod uwagę, że wysokość opłaty nie może być wyższa niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

- 6) szczegółowe zadania Komisji, przewodniczącego Komisji, sekretarzy Komisji oraz regulamin działania Komisji, biorąc w szczególności pod uwagę konieczność: precyzyjnego podziału zadań, obowiązków i odpowiedzialności w ramach Komisji, zapewnienia obiektywnego sposobu przeprowadzenia egzaminu oraz zapewnienia możliwości sprawowania efektywnego nadzoru przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych nad działalnością Komisji,
- 7) sposób organizowania i regulamin przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy, szczegółowy zakres tematyczny egzaminu, uwzględniając zakres wiedzy niezbędnej do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz wzór zaświadczenia, potwierdzającego zdanie egzaminu z wynikiem pozytywnym oraz sposób postępowania przy wydawaniu duplikatów zaświadczenia w przypadku jego utraty,
- 8) wykaz dokumentów będących podstawą do dokonania zmian danych w wykazie osób, które uzyskały certyfikat księgowy, uwzględniając możliwość składania urzędowo poświadczonych kopii dokumentów.”;
- 44) w art. 79 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
- „7) prowadzi działalność usługową w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych lub wykonywania czynności doradztwa podatkowego, do wykonywania których jest uprawniony zgodnie z odrębnymi przepisami — bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 76h ust. 1.”;
- 45) uchyla się art. 80a;
- 46) w art. 81 w ust. 2:
- a) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „2) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich i jednostek organizacyjnych banków, w ramach których prowadzona jest działalność maklerska, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych oraz odpowiednio w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych grup kapitałowych oraz w sprawozdaniach z działalności,
- 3) szczegółowe zasady sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, w tym zakres informacji wykazywanych w tych sprawozdaniach oraz w sprawozdaniach z działalności,”,
- b) uchyla się pkt 5,
- c) w pkt 6 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) szczególne zasady rachunkowości zakładów ubezpieczeń, w tym również tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej, zasady sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, w tym zakres informacji wykazywanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych grup kapitałowych oraz w sprawozdaniach z działalności,”,
- d) w pkt 8 uchyla się lit. b;
- 47) w art. 82:
- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz funduszu rozliczeniowego, o którym mowa w przepisach o obrocie papierami wartościowymi, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym oraz odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej, a także w sprawozdaniach z działalności,”,
- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości spółek prowadzących giełdy oraz rynek pozagiełdowy, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej oraz sprawozdaniach z działalności.”;
- 48) w załączniku nr 1 część „Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym” otrzymuje brzmienie:
- „I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości
- korekty błędów
- I.a. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach
1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu
- 1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego
- a) zwiększenie (z tytułu)
- wydania udziałów (emisji akcji)
- ...
- b) zmniejszenie (z tytułu)
- umorzenia udziałów (akcji)
- ...
- 1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu

2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu
    - 2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał podstawowy
      - a) zwiększenie (z tytułu)
      - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
      - ...
    - 2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu
  3. Udziały (akcje) własne na początek okresu
    - a) zwiększenie
    - b) zmniejszenie
    - 3.1. Udziały (akcje) własne na koniec okresu
  4. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu
    - 4.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego
      - a) zwiększenie (z tytułu)
        - emisji akcji powyżej wartości nominalnej
        - z podziału zysku (ustawowo)
        - z podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)
        - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
        - pokrycia straty
        - ...
    - 4.2. Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu
  5. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu — zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości
    - 5.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny
      - a) zwiększenie (z tytułu)
      - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
        - zbycia środków trwałych
        - ...
    - 5.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu
  6. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu
    - 6.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych
      - a) zwiększenie (z tytułu)
      - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
      - ...
    - 6.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu
  7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu
    - 7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu
      - zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości
      - korekty błędów
    - 7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach
      - a) zwiększenie (z tytułu)
        - podziału zysku z lat ubiegłych
        - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
      - ...
    - 7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu
    - 7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu
      - zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości
      - korekty błędów
    - 7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach
      - a) zwiększenie (z tytułu)
        - przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia
        - ...
      - b) zmniejszenie (z tytułu)
      - ...
    - 7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu
    - 7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu
  8. Wynik netto
    - a) zysk netto
    - b) strata netto
    - c) odpisy z zysku
  - II. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)
  - III. Kapitał (fundusz) własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)”;
- 49) w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia”:
- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Informacje o:
    - 1) charakterze i celu gospodarczym zawartych przez jednostkę umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki,

- 2) istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez jednostkę na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiazanymi, przez które rozumie się jednostki powiazane oraz:
- a) osobę, która jest członkiem organu zarządzającego, nadzorującego lub administrującego jednostki lub jednostki z nią powiazanej, lub
  - b) osobę, która jest małżonkiem lub osobą faktycznie pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym, osobą związaną z tytułu opieki lub kurateli w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego, nadzorującego lub administrującego jednostki lub jednostki z nią powiazanej, lub
  - c) jednostkę kontrolowaną, współkontrolowaną lub inną jednostkę, na którą znaczący wpływ wywiera lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio osoba, o której mowa w lit. a i b, lub
  - d) jednostkę realizującą program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, skierowany do pracowników jednostki lub innej jednostki będącej jednostką powiazaną w stosunku do tej jednostki
- wraz z informacjami określającymi charakter tych transakcji. Informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki,
- 3) przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe,
  - 4) wynagrodzeniach, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących spółek handlowych (dla każdej grupy osobno) za rok obrotowy,
  - 5) pożyczkach i świadczeniach o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących spółek handlowych (dla każdej grupy osobno), ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty,
  - 6) wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:
    - a) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego,
    - b) inne usługi poświadczające,
    - c) usługi doradztwa podatkowego,
    - d) pozostałe usługi;”,
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5.
- 1) informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, w tym o rodzaju popełnionego błędu oraz kwocie korekty,
  - 2) informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym,
  - 3) przedstawienie dokonanych w roku obrotowym zmian zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny oraz zmian sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki, ich przyczyny i spowodowaną zmianami kwotę wyniku finansowego oraz zmian w kapitale (funduszu) własnym,
  - 4) informacje liczbowe zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy;”.
- Art. 2. 1.** Wnioski o wydanie certyfikatu księgowego, złożone do dnia 31 grudnia 2008 r., rozpatrywane są zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 1, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Osoby, które złożą wnioski o zakwalifikowanie do egzaminu do dnia 30 września 2008 r. są kwalifikowane do egzaminu i przystępują do niego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 1.
  3. W sprawach dotyczących zasad i trybu przeprowadzania egzaminu oraz wydawania certyfikatów księgowych w odniesieniu do osób, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 1.
  4. Osoby, które złożyły wnioski o zakwalifikowanie do egzaminu i nie przystąpiły do niego do dnia

31 grudnia 2008 r. są kwalifikowane do egzaminu i przystępują do niego zgodnie z przepisami ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Osoby, które złożą wnioski o wydanie certyfikatu księgowego bez egzaminu, o którym mowa w art. 76b ust. 1 pkt 5 ustawy wymienionej w art. 1, po dniu wejścia w życie ustawy ale przed dniem 30 czerwca 2010 r., otrzymują certyfikat księgowy jeśli wykażą, iż:

- 1) mają pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwa skarbowe oraz za czyny określone w rozdziale 9 ustawy;
- 3) posiadają trzyletnią praktykę w księgowości i wykształcenie:
  - a) wyższe magisterskie uzyskane na kierunku rachunkowość lub na innym kierunku ekonomicznym o specjalności rachunkowość lub innej, dla której plan studiów i program kształcenia odpowiadał wymogom określonym przez organy uczelni dla specjalności rachunkowość, w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, lub
  - b) uzyskane w ramach studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, poprzedzone studiami magisterskimi lub równorzędnymi.

6. W sprawach dotyczących zasad i trybu wydawania certyfikatów księgowych, o których mowa w ust. 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. 1. Certyfikaty księgowe oraz świadectwa kwalifikacyjne, wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przed wejściem w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność. Do tych certyfikatów księgowych oraz świadectw kwalifikacyjnych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do osób posiadających certyfikaty księgowe, o których mowa w ust. 1, oraz świadectwa kwalifikacyjne stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Wykaz osób, które uzyskały świadectwo kwalifikacyjne zamieszczony jest w celach informacyjnych na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra

właściwego do spraw finansów publicznych. Wykaz ten zawiera:

- 1) numer świadectwa kwalifikacyjnego;
- 2) imię i nazwisko.

Art. 4. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 5 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 76i ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2008 r.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2, 3 i 6 lit. a ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2, 3 i 6 lit. a ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2008 r.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych powoła Komisję Egzaminacyjną, o której mowa w art. 76f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie do dnia 31 stycznia 2009 r.

4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 80a ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 76h ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2009 r.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 86, z późn. zm.⁴⁾) uchyla się art. 3a i art. 46b.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. i ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2009 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3 lit. a tiret pierwszy i drugi, pkt 4, pkt 19 oraz pkt 49 lit. a, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2008 r.;
- 2) art. 1 pkt 46, art. 2 ust. 1—4 oraz art. 4 ust. 2, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 137, poz. 1302, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, z 2005 r. Nr 10, poz. 66 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 98, poz. 656 i Nr 226, poz. 1674.